

ДР АРСЕН ЂУРОВИЋ (Котор 1959 – Београд 2012)

Тешко је помирити се са чињеницом да смо изгубили колегу, сарадника, али, на првом месту драгог пријатеља и драгоценог човека, Арсена Ђуровића, доцента на Одељењу за историју Филозофског факултета у Београду. Био је човек од реда, самодисциплине, изузетног понашања према другима, деликатан, али изузетно друштвен и обдарен различитим талентима. Отишао је изненада, у тренутку када је, како се чинило, борба са болешћу, коју је водио храбро, али дискретно, као да не жели да својим проблемима узнемирава друге, почела да даје више наде да ће бити успешна. Тиме је неверица свих нас који смо га познавали и волели била већа а вест неприхватљивија.

Арсен Ђуровић је био дубоко привржен свом бокелском завичају као што је био везан не само школовањем за Београд, у који је, после завршетка Которске гимназије, дошао на студије историје, или Крагујевац у којем је почео своју професионалну каријеру.

На Одељењу за историју Филозофског факултета у Београду дипломирао је, а затим 1999. године магистрирао, темом *Модернизацијски изазови 20. века у систему средњошколског образовања у Београду 1880–1903*. Прерађен и допуњен рукопис магистарске тезе објављен је као монографија под насловом *Космолошко трагање за новом школом* (БИГЗ 1999). Своје истраживачко опредељење да настави да се бави историјом образовања у европским земљама и првенствено у Србији, у контексту великих модернизацијских изазова и убрзаних промена које су на почетку двадесетог века захватиле српско друштво, и поставиле, између осталог, као један од кључних, проблем унапређења система образовања, доказао је упечатљиво радом на докторској дисертацији, која је одбрањена на Одељењу за историју Филозофског факултета 2003. године. Њена допуњена верзија, уобличена је у опсежну монографију објављена је 2004. године у издању Историјског института под насловом *Модернизација образовања у Краљевини Србији 1905–1914*.

Арсен Ђуровић је био педантан и упоран истраживач, одличан познавалац историје школства. Имао је као практичну предност и сопствено богато педагошко искуство стечено радом на свим нивоима образовања: од 1991. до 1995. године био је професор историје у две београдске осмогодишње школе, од 1995. до 1999. године предавао је у београдској Десетој гимназији. На Филозофском факултету у Београду је 1999. године на Катедри за општу историју новог века изабран за асистента да би 2004. године био унапређен у звање доцента.

Био је и цењени стручњак из области архивистике, области коју је поред теоријског знања добро упознао радећи прво као архивист (1985–1990), затим и као директор Архива Шумадије у Крагујевцу (1990–1991). За свој рад на унапређењу архивистике добио је признање Савеза архивских радника Србије 1987. године.

Својим преданим радом на историји образовања у Србији, дао је важан историографски допринос познавању ове изузетно важне области. Његова монографија, настала на основу рукописа докторске дисертације, о образовања у Србији између 1905. и 1914. године јесте по својој структури, уоченим, издвојеним и обрађеним проблемима, изузетно обимној изворној основи, као и коришћењу великог броја наслова стручне литературе на неколико страних језика, незаобилазна за познавање овог сегмента модернизацијских процеса. У њој је област образовања, од основног до универзитетског, посматрана у светлу сложених друштвених, политичких и културних токова, не само у границама Краљевине Србије. Арсен Ђуровић је упоредо пратио све оно што се дешавало у тој области, како у развијеним европским државама, тако и у непосредном балканском суседству, дајући свом истраживању јасну компаративну компоненту – ону која често недостаје темама везаним за, на први поглед, уско схваћену националну историју. Поред тога, ова обимна монографија читаоцу пружа велико обиље чињеничког материјала, упоредних статистика – које су фактографска потврда ауторових анализа.

Објавио је преко 40 краћих студија, чланака, стручних прилога у домаћим и страним часописима и зборницима радова, већи број приказа, рецензија. Неке од првих радова објавио је у *Годишњаку за друштвену историју*, сврставши се, на тај начин међу његове верне сараднике.

Боравио је на усавршавању у неколико махова у Georg Eckart Institut у Брауншвајгу, на Бечком Универзитету, на Cambridge Faculty of Education, и Vestfold University у Тонсбергу. Учествовао је на више стручних и научних скупова, у земљи и иностранству. Његова међународна активност била је посебно динамична последњих неколико година, када је, прво као учесник, затим као подпреседник Међународног удружења за историјско и систематско проучавање историјских уџбеника (Gesellschaft für historische und systematische Schulbuchforschung) радио вредно на афирмацији наше историографије. Био је

члан и сарадник међународних удружења IARTEM, ISCHE и History of Education Society. Био је рецензент Међународно асоцијације издавача уџбеника (ЕЕГ), члан научног већа Историјског института у Београду, члан редакције часописа Настава историје, Шумадијски анали и Contributions and Systematic Research on Schoolbooks са седиштем у Аугсбургу. На Филозофском факултету био је члан Комисије за вредновање квалитета студијских програма, наставе и услова рада, а био је председник Комисије за полагање испита за лиценцу Министарства просвете, Комисије за процену квалитета програма стручног усавршавања запослених Завода за унапређење образовања и васпитања и Комисије за изradу наставних програма за наставни предмет историја.

Уз велико залагање организовао је с великим успехом међународну конференцију *Fostering Peaceful Co-Existence Throught Analysis and Revision of History Curricula and School Textbooks in South East Europe* (Унапређење мирног суживота кроз анализу и ревизију програма наставе историје у Југоисточној Европи), која је одржана на Филозофском факултету, са великим бројем учесника из Србије и страних држава. Био је, такође, са немачком колегиницом Евом Матес, уредник зборника радова са овог скупа, који је објављен 2010. године у Немачкој.

Арсен је, са искуством искусног спортисте, осећао да је стекао тек сада пуну истраживачку кондицију, професионалну зрелост и да има енергије да се упусти у нове професионалне изазове. Правио је планове, говорио о будућим књигама, учешћу на међународним пројектима, не заборављајући никада ни ону другу страну живота, којој се такође предавао с радошћу, окружен пријатељима, музиком, када је из њега проговарала спонтаност, племенитог, аутентичног Медитеранца...

Одласком колеге Ђуровића, у годинама пуне животне и стваралачке зрелости, српска историографија је изгубила вредног, изузетно посвећеног и неуморног истраживача, студенти врхунског и омиљеног педагога, Одељење за историју угледног члана: сви заједно изгубили смо драгоценог пријатеља, који је своју пријатељску приврженост несебично делио. За све који су волели, ценили и познавали Арсена Ђуровића, биће тешко помирити са оним што је постало неминовно његовим одласком...

Остаје, као утеха, сећање на доброг човека Арсена Ђуровића.